

Kronika

- ✱ Ogłoszono laureatów Nagrody Literackiej im. Leopolda Staffa, przyznawanej za wybitne osiągnięcia naukowe, translatorskie i popularyzatorskie związane z kulturą włoską. Uhonorowani zostali: w kategorii „In memoriam” – Julia Dickstein-Wieleżyńska (1881–1943); w kategorii „Dzieło życia” – Anna Wasilewska; w kategorii „Książka roku: przekład” – Hanna Podgórska za tłumaczenie *Jak kwitnące drzewo. Florencja średniowieczna i renesansowa* Silvii Diaciaty et al. (PIW); w kategorii „Książka dla dzieci” – Dorota Duszyńska za przekład *Powiedz mi, kim jestem* Paoli Mastrocoli („Dwie Siostry”).
- ✱ Trwający Rok Hłaski uświetniono odsłonięciem muralu z wizerunkiem pisarza na ścianie budynku przy placu Wilsona na warszawskim Żoliborzu. Marek Hłasko był związany z tą dzielnicą, mieszkał przy ulicy Mickiewicza 17. Projekt muralu wykonało bakcyl studio.
- ✱ Anne Applebaum odebrała prestiżową Nagrodę Pokojową Księgarzy Niemieckich. Kapituła nagrody doceniła ją za „dogłębną analizę państwowych autorytaryzmów ze szczególnym uwzględnieniem systemów komunistycznych i postkomunistycznych Związku Radzieckiego i Rosji”.
- ✱ Część wydawców (m.in. „Prószyński Media”, „Czarna Owca”, Wydaw. Literackie, „Nasza Księgarnia”, „Rebis”) wycofała ponad 30 tys. tytułów z platformy Legimi, największego, obok Empiku, dystrybutora książek elektronicznych i audiobooków w Polsce. Według wydawców Legimi miało m.in. przedstawiać niepełne rozliczenia sprzedaży. Legimi jest dostawcą usług dla wielu bibliotek, więc jego konflikt z wydawcami skutkuje także zubożeniem oferty bibliotecznej.
- ✱ Austriacka pisarka Monika Helfer, autorka powieści *Halastra* („Filtry”), otrzymała tegoroczną Literacką Nagrodę Europy Środkowej Angelus; uhonorowano także tłumacza tej książki, Arkadiusza Żychlińskiego. Nagroda im. Natalii Gorbaniewskiej trafiła do mołdawsko-rumuńskiej pisarki Tatiany Țibuleac, autorki powieści *Szklany ogród* („Noir sur Blanc”).
- ✱ Po raz siedemnasty wręczono Wrocławską Nagrodę Poetycką Silesius. Książką roku ogłoszono *Wielki ping-pong* Dominika Bielickiego („j”). Laureatem Silesiusa w kategorii debiut została Opal Ćwikła, autorka tomu *UFOPORNO* (Staromiejski Dom Kultury), zaś za całokształt twórczości uhonorowano Marzannę Bogumiłę Kielar.
- ✱ W związku z obchodami we Wrocławiu Roku Anioła Ślązaka (Angelus Silesius, właśc. Johannes Scheffler) ustanowiono Nagrodę Ossolineum za Przekład Poetycki. Pierwszym laureatem tego wyróżnienia został tłumacz literatury francuskiej Jan Maria Kłoczowski za przekład tomu *Ostatnia księga Madrygałów* Philippe’a Jaccotteta (PIW).
- ✱ Ogłoszono laureatów Pomorskiej Nagrody Literackiej „Wiatr od morza” za rok 2023. Literacką Książką Roku została biografia *Urban* autorstwa Doroty Karaś i Marka Strelingowa („Znak”). Tytułem Pomorska Książka Roku nagrodzono monografię *Stupsk 1945* Wojciecha Skóry („Rys”). Stanisława Rośka, historyka literatury i założyciela wydawnictwa „słowo/obraz terytoria”, uhonorowano za całokształt pracy twórczej. Laureatem Kaszubskiej Nagrody Literackiej został Jerzy Stachurski, kompozytor, polsko- i kaszubskojęzyczny poeta. Nagrodę Czytelników zdobyła *Welewetka. Jak znikają Kaszuby* Stasi Budzisz (Wydaw. Poznańskie).
- ✱ Laureatem Konkursu o Nagrodę im. Jana Długosza został Piotr Pytlakowski za książkę *Strefa niepamięci* („Agora”). Celem konkursu jest popularyzacja książek z dziedziny szeroko rozumianej humanistyki, poprzez motywowanie polskich wydawnictw do publikowania dokonań naukowców i badaczy.
- ✱ W konkursie o Nagrodę Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych „Gaudeamus”, promującego uczelniane oficyny wydawnicze, zwyciężyły Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego i Stowarzyszenie Instytut Literacki Kultura. Doceniono ich publikację *Fetysze i fikcje* pod redakcją Rafała Stobieckiego i Aleksandry Sylburskiej. Nagrodę Targów w Krakowie otrzymało Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego za publikację *Książęta i królowie czescy* Anny Paner.
- ✱ Maria Halber otrzymała Nagrodę Conradza za swój debiut literacki, książkę *Strutki* („Cyranka”). Fundatorem nagrody jest Miasto Kraków.
- ✱ Laureatem Nagrody Dziennikarskiej „Ślad” im. bp. Jana Chrapka został teolog i publicysta Marek Kita. Doceniono zwłaszcza jego książkę *Zostać w Kościele/Zostać Kościołem* („Więź”).
- ✱ Senat Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwały ustanawiające patronów 2025 roku. Będą nimi: ks. Józef Tischner (w związku z 25. rocznicą śmierci), Maria Pawlikowska-Jasnorzewska (w 80. rocznicę śmierci), Władysław Stanisław Reymont (w 100. rocznicę śmierci) oraz Wojciech Jerzy Has.
- ✱ Nagrodę Goncourtów otrzymał w tym roku algierski pisarz i dziennikarz Kamel Daoud za powieść *Houris*, poświęconą bolesnej pamięci o wojnie w Algierii.
- ✱ Nagrodę Literacką im. ks. Jana Twardowskiego za najciekawszą książkę poetycką wydaną w roku 2023 przyznano Adrianie Szymańskiej za *Epilog z Gwiazdą* (PIW). Wyróżniono także *Wiersze dla żywych* Tomasza Dalasińskiego („j”), *Pośrodku nocy* Joanny Pisarskiej (Nauczycielski Klub Literacki), *Ścierń* Adama Wagi (Wydaw. Literackie) oraz *Co to to* Zbigniewa Chojnowskiego („Forma”).
- ✱ 8 listopada w Warszawie w siedzibie wydawnictwa PIW odbyły się organizowane przez tę oficynę od pięciu lat „Zaduszki poetyckie”, tym razem poświęcone głównie twórczości Tomasza Łubieńskiego i Leszka Szarugi.
- ✱ 15 października zmarł Leszek Szaruga (właśc. Aleksander Wirpsza, ur. 1946), poeta, pisarz, tłumacz, redaktor, krytyk literacki i eseista, wykładowca akademicki. Był synem poety Witolda Wirpszy. Publikował m.in. w paryskiej „Kulturze”, w ostatnich latach wydawania tego pisma był szefem działu poezji. Opublikował powieści, m.in. *Zdjęcie, Podróż mego życia, Dane elementarne*. Jego książkowy debiut poetycki to *Wiersze* (1980), a w sumie wydał ponad trzydzieści tomów poezji, m.in. *Nie ma poezji, W tym samym czasie, Mucha, Łowca*. ☉